В Азербайджані заснували орден на честь єврея — героя Карабахської війни

Пам'ятник Альберту Агарунову

Новий орден імені Національного героя Азербайджану, гірського єврея Альберта Агарунова був представлений фондом Dede Gorgud. Першу нагороду вручили екіпажу танка, який відзначився в нещодавніх боях за Нагірний Карабах. Крім того, бойовій машині присвоїли ім'я Агарунова — танкіста, учасника Карабахської війни, загиблого в 1992 році.

Альберт народився 25 квітня 1969 року в селищі Амірджан поблизу Баку в багатодітній родині, голова якої працював на нафтових промислах. Хлопчик був наймолодшим із десяти дітей, закінчив ПТУ за спеціальністю «тракторист-водій» і паралельно навчався в музичній школі по класу труби.

Недовго пропрацювавши токарем на машинобудівному заводі, в 1987-му був призваний в радянську армію, де отримав звання молодшого сержанта і став командиром танка.

Альберт Агарунов, травень 1992 р.

Тут відбулася танкова дуель 8 т
1992 р.

Взимку 1991 року, з початком Карабахської війни молодий чоловік пішов добровольцем на фронт. Інструкторів не вистачало, і він навчав однополчан управлінню Т-72. У грудні 1991 року Альберта призначили командиром танка і відправили в район Шуші за 10 км. від Степанакерта (нинішня столиця невизнаної Нагірно-Карабахської республіки).

Незадовго до загибелі, на початку травня 1992 року, Агарунов дав інтерв'ю першому незалежному азербайджанському телеканалу ANS TV. На запитання кореспондента: «Що змушує єврея захищати азербайджанську землю?», старшина відповів: «Я живу на цій землі, народився тут, більше нічого не змушує».

8 травня 1992 року вірменська армія почала штурм Шуші. Північні підступи до міста вірменське командування наказало прикрити танку Т-72 під бортовим номером 442, яким командував Гагік Авшарян. Незабаром на схилі з’явилася машина Альберта Агарунова і обидва танка відкрили вогонь один по одному з відстані в 350 метрів. «Він відмінно стріляв», — згадував пізніше вірменський командир. Коли в його танк потрапив третій снаряд, випущений азербайджанцями, Авшарян зумів відкрити люк і вискочити назовні, але механік-водій і навідник загинули. Ця танкова дуель двох Т-72 згодом широко висвітлювалася в ЗМІ, а підбитий Агаруновим танк після війни встановили над трасою Степанакерт — Шуша в якості монумента.

Підбитий Агаруновим танк, монумент, Шуша

Могила Агарунова на Алеї шахі

Альберт загинув в той же день в ході бою на дорозі між Шушою і Лачіном. Він постійно піднімався з люка, контролюючи точність стрільби, і був убитий кулею снайпера. Тіло командира відправили в госпіталь, а звідти на вертольоті доставили в Баку. Старшину поховали на Алеї шахідів в столиці країни, церемонію одночасно проводили мулла і рабин.

7 червня 1992 року Альберту Агарунову було присвоєно звання Національного героя Азербайджану (посмертно), медаль героя вручив сестрі танкіста президент Гейдар Алієв.

Багато азербайджанських танкістів назвали тоді в пам'ять про бойового товариша свої машини «Альберт», а Т-72 з бортовим номером 533, яким командував Агарунов, стоїть сьогодні в Музеї військової історії Азербайджану в Баку.

У 2004 році в єврейській школі в Баку відбулося відкриття Музею Альберта Агарунова, щорічно в день народження танкіста в країні проводяться заходи, присвячені його пам'яті. У 2017 році міністр оборони Азербайджану в рамках офіційного візиту до Ізраїлю зустрівся з братом Альберта, а рік по тому могилу Агарунова в Баку відвідав міністр оборони Ізраїлю Авігдор Ліберман.

Орден імені Агарунова

У пам'ятника Агарунову в Баку.
trend.az

Ім'я Агарунова носить бакинська середня школа № 154, яку він закінчив. Вулиця Альберта Агарунова є в Баку і в селищі Червона Слобода, звідки родом його родина. Червона Слобода — єдине місце на території колишнього СРСР, де євреї компактно проживають протягом 300 років. У селищі, яке називають «Кавказьким Єрусалимом», на сьогоднішній день зберігаються будівлі 7 синагог (з них дві діючі), працює єшива, міква, нещодавно відкрився музей гірських євреїв.

У минулому році в Баку відкрили пам'ятник Альберту Агарунову (бюст у його школі встановлено багато років назад), а на днях, як уже згадувалося, був заснований орден його імені. В урочистій церемонії першого вручення нагороди взяли участь голова громади гірських євреїв Азербайджану Міліх Евдаев і депутат Міллі Меджліса лікар-хірург Анатолій Рафаїлов, який раніше працював в єврейському центрі «Хесед Гершон».

Борис Вайнер